

Projecte de campanya curs 2020-21

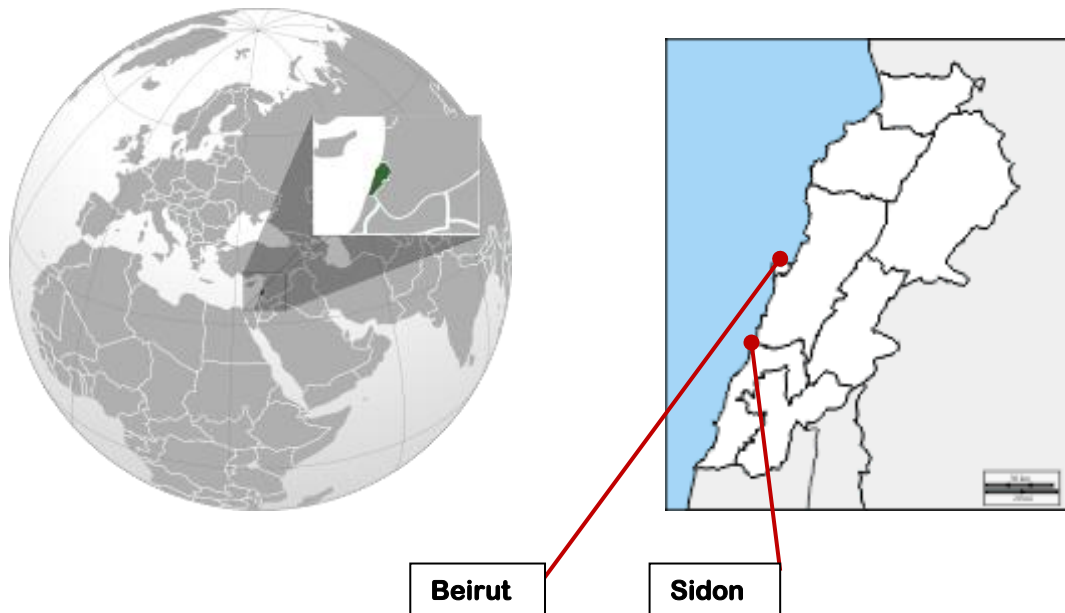
“Educació amb garanties
per a la població refugiada
(Projecte Fratelli, Líban)”

1. Un cop d'ull

al país

1.1 Descripció general

El **Líban** és un estat de l'Orient Mitjà que fa frontera al nord i a l'est amb Síria, al sud amb Israel-Palestina i a l'oest és banyat pel Mediterrani. El Líban és un país petit; la seva superfície, altament muntanyosa, és semblant a la de la província de Barcelona.

El nom del país prové de l'arrel semítica LBN, que significa 'blanc', en referència a la capa de neu que cobreix la muntanya Líban.

El relleu libanès és bastant muntanyós i té un clima mediterrani moderat. En àrees de la costa, els hiverns són generalment frescos i plujosos, mentre que els estius són calorosos i humits; en àrees més elevades, les temperatures normalment baixen sota zero durant l'hivern i es formen gruixudes capes de neu a l'hivern. La major part del Líban té una quantitat relativament gran de precipitacions.

La població libanesa està composta per tres ètnies o grups religiosos predominants: musulmans xiïtes, musulmans sunnites i cristians, la gran majoria catòlics, tot i que també hi ha ortodoxos i protestants i una minoria de jueus. Tot i que des de 1932 no hi ha un cens determinat, es creu que al voltant del 60% de la població professa l'islam i la resta són cristians, més les diferents minories com la jueva i la kurda.

Hi ha al voltant d'uns 15 milions de persones amb herència libanesa que viuen fora de les fronteres del Líban. La comunitat estrangera més gran es troba al Brasil. Al país però, hi viuen uns 5 milions d'habitants, concentrant-se especialment a la capital, Beirut, i a la muntanya del Líban.

L'àrab és la llengua oficial del país. A més a més, molts libanesos parlen amb fluïdesa el francès, que és la llengua de la cultura i la comunicació. El 4% de la població parla armeni, ja que hi ha una minoria d'aquest origen.

El Líban té un sistema polític en què els tres màxims mandataris del país estan reservats a membres d'una comunitat religiosa específica:

- el president del país ha de ser un maronita
- el primer ministre ha de ser un musulmà sunnita
- el portaveu del Parlament ha de ser un musulmà xiïta

Repasant una mica la història, el Líban, hereu de Fenícia i bressol històric del cristianisme, va ser ocupat per l'Imperi otomà al segle XVI. Cinc segles després (1922) fou protectorat francès, fet que es va allargar després de la derrota turca en la I Guerra mundial, fins que el 1943 aconseguí la independència.

El Líban fou coneguda com la Suïssa d'Orient Mitjà fins que els anys 70 va esclatar la Guerra civil entre musulmans i cristians (1975–1990) precedida per l'establiment de l'OAP (Organització per a l'Alliberament de Palestina) al país. Novament, l'ocupació de Síria als anys posteriors destruïren l'equilibri polític i la convivència dels libanesos. Al 1976, al 2005 i al 2006, les tensions territorials amb Israel i Síria, van fer del Líban un territori tan inestable com els dels seus veïns de la regió.

L'economia del Líban va ser de les més pròsperes de tot l'Orient Mitjà, però amb la Guerra Civil tota l'economia del país es va veure afectada: la producció nacional es va reduir a la meitat i el país va deixar de figurar com a centre financer regional. Un cop acabat el conflicte intern i recuperada l'estabilitat política, el país es va mobilitzar per a la seva reconstrucció, i l'economia va tornar a créixer.

Més de 6 anys després de l'inici de la guerra a Síria, més d'1,5 milions de refugiats s'han instal·lat al Líban fugint de la violència. Les escoles libaneses funcionen amb torns de matí i tarda per oferir educació als nens refugiats; els hospitals es troben al límit de la seva capacitat i els serveis com l'aigua i l'electricitat -deficitaris en un país que des de fa dècades pateix talls diaris de diverses hores- estan col·lapsats. Les agències humanitàries del sistema de Nacions Unides i les ONG internacionals lluiten cada dia per prestar-los assistència, però l'escassetat de fons i la insuficient solidaritat internacional fan que els desplaçats es trobin sense recursos per sobreviure en el seu exili forçós.

Amb el major nombre de refugiats del món en proporció a la seva població, el Líban està començant a donar mostres de cansament. La seva economia s'enfonsa en la crisi,

l'atur arriba al 30% i l'assistència internacional arriba amb comptagotes. La societat libanesa demana ajuda a una comunitat internacional gairebé insensible al drama dels refugiats.

1.3 Context específic: Rmeileh

El Projecte Fratelli al Líban treballa en dues localitats: Rmeileh i Bourj Hammoud.

El suport de PROIDE se centra en un dels programes educatius que s'explica més endavant, del **centre socioeducatiu FRATELLI situat a la localitat de Rmeileh**. En aquesta regió al sud de Chouf, junt a la ciutat de Sidó (capital del sud), s'hi troba una massa de refugiats sirians assentats en diferents llocs. A Rmeileh i voltants, hi ha famílies que viuen en el poble i altres es dispersen en tendes i barraques en els camps. Moltes famílies comparteixen la seva vivenda amb d'altres. La intervenció del projecte s'enfoca als infants i famílies del *shelter* (refugi) "Iman". Durant l'any escolar 2018-19, més de 400 infants i moltes de les seves famílies es van beneficiar dels programes del centre.

En aquesta regió hi ha diverses escoles oficials que reben estudiants durant tot el dia: pel matí alumnat libanès i sirian i per la tarda alumnat només sirian i d'altres nacionalitats. Hi ha certes condicions per poder entrar a aquestes escoles, i sovint no hi ha places

suficients. Tanmateix, alguns infants libanesos no estan documentats i no poden inscriure's.

1.3 Radiografia socioeconòmica

(Font: PNUD 2016 i Banc Mundial)

- **Posició Desenvolupament Humà:** 76 de 188 països (Estat espanyol: 27)
- **IDH (Índex de Desenvolupament Humà):** 0,763 (Estat espanyol: 0,884)
- **PIB p/c:** 13.995,7 PPA en US\$ (Estat espanyol: 36.309,8 PPA en US\$)
- **Esperança de vida al néixer:** 79,5 anys (Estat espanyol: 82,8 anys)
- **Mitjana d'anys d'escolaritat:** 8,6 (Estat espanyol: 9,8)
- **Taxa d'alfabetització d'adults majors de 15 anys:** 93,9% (E. e.: 98,1 %)
- **Taxa de fecunditat:** 1,72 fills/dona (Estat espanyol: 1,32 fills/dona)
- **Coeficient de Gini (medició desigualtat d'ingressos):** s.d. (E. e.: 35,9)
- **Despesa pública en salut:** 3,0% PIB (Estat espanyol: 6,4 % PIB)
- **Despesa pública en educació:** 2,6% PIB (Estat espanyol: 4,3% PIB)

2. La situació actual

El conflicte sirianès va començar al 2011. El 2015, el nombre de refugiats que van fugir de Síria va superar els 4.000.000 i **el Líban va esdevenir el país amb la major concentració per càpita de persones refugiades al món.**

Els nens i nenes han estat a primera línia des del començament de la crisi. Han estat objecte d'actes indiscriminats de violència que van des de la violació i lesions fins a la mort. Els que no han estat objecte d'actes de violència física, no han estat exempts d'altres danys. Han de suportar els mals de la violència psicològica, el trauma de la guerra, la pèrdua dels seus éssers estimats, la por al desconegut, etc.

Un dels principals reptes per als refugiats al Líban és que **la capacitat i els recursos educatius són molt limitats en el sistema públic**. La magnitud del desafiament es veu il·lustrada pel fet que ara hi ha més nens i nenes refugiats necessitats d'educació pública, que infants libanesos a les escoles públiques, el que explica la seva incapacitat per donar suport als 502.000 nens i nenes refugiats de Síria en edat escolar. D'entre aquests infants, 402.000 es troben en el grup d'edat escolar bàsica (entre 3 i 14 anys) i 100.000 estan en el grup d'edat de l'escola secundària (entre 15 i 18 anys).

Hi ha greus conseqüències si es deixa als nens i les nenes fora de l'escola. El resultat immediat és que els que es queden fora de l'escola s'enfronten a amenaces de matrimoni primerenc (nenes) i es veuen obligats a buscar qualsevol feina (nens). La frustració va en augment entre la població refugiada siriana, sobretot entre els joves. Els

grups radicals com l'Estat Islàmic, i entre més d'una dotzena d'altres grups, estan reclutant activament personal combatent al Líban (joves refugiats sirians i marginats libanesos). Hi ha un risc real que els joves sirians siguin atrets per polítics radicalitzats i grups armats. L'educació no pot proporcionar immunització al cent per cent contra aquesta amenaça, però l'esperança que ofereix pot disminuir, en gran mesura, l'atractiu dels grups que s'alimenten de la desesperació i el ressentiment.

3. El Projecte Fratelli

Cap a finals del 2014 les congregacions de **La Salle i Maristes** van dialogar sobre la millor manera de respondre a la situació crítica dels desplaçats a les fronteres de diversos països del nostre món d'avui. Les discussions es van emmarcar en el context de les crides dels últims capítols generals que demanaven donar resposta a la situació actual a l'Orient Mitjà.

A més, la inspiració de la carta apostòlica que el Papa Francesc va dirigir a tots els consagrats (novembre de 2014) va instant-nos a considerar el testimoni profètic de les congregacions que treballen unides. Sent dues famílies de Germans que ja col·laborem, a La Salle i als Maristes se'ns ofereix ara l'oportunitat de "... crear" altres espais "on puguem desenvolupar la lògica evangèlica del do, de la fraternitat, de l'acollida de la diversitat i de l'amor mutu."

Després d'una visita per demanar dades, a les fronteres del Líban i Síria, portada a terme per Germans de les nostres dues congregacions, els diàlegs amb els Germans in situ, i inspirats pels nostres Germans i col·laboradors a Alep, Beirut i Amman, se'ls va escriure per informar-los d'un projecte conjunt de missió educativa per a aquesta regió, que ha estat aprovat pels dos Consells Generals.

4. Descripció del Projecte Fratelli

El nombre exacte de persones iraquianes que han arribat al Líban com a refugiades fugint del conflicte i de les persecucions que la minoria cristiana està patint al seu país, és difícil d'avaluar, ja que moltes famílies entren al Líban amb el visat de turista i com a conseqüència no tenen la condició de refugiades.

Tot i això, s'estima que 30.000 iraquians/es van arribar a Beirut durant el 2015 fugint de les matances que s'estan produint a mans d'Estat Islàmic (ISIS o DAESH) a la regió de Mossul. La gran majoria s'han establert als barris del nord de la capital: Dekwaneh, Sed El Bauchrieh, Rawda, Jdeideh i Bourj Hammoud.

Les dades del 2016 mostren que els refugiats sirians són 1.069.111. Més d'un terç de la població total de refugiats són nens en edat escolar (de 5 a 17 anys). Concretament a la Regió Sud del Líban, on el Projecte Fratelli treballa a Rmelieh (Sidon) i a l'àrea de Bourj Hammoud (Beirut) actualment hi ha 196.300 nens i nenes sirians d'edats entre 3 i 18 anys i 3.500 famílies iraquianes respectivament.

Aquestes famílies depenen de l'ajuda que reben i dels pocs ingressos que reben per treballs temporals i en l'economia informal.

S'estima que gairebé la meitat de les persones refugiades són infants, la majoria d'aquests fora del sistema escolar des de fa 1 o 2 anys. Les raons principals per estar fora de l'escola són les següents:

- Insuficiència d'oportunitats de pre-escolar
- Cost de l'educació

- La distància entre la llar i l'escola
- Algunes escoles no permeten la inscripció d'aquests nens refugiats o desplaçats
- Algunes famílies es veuen "obligades" a empènyer als seus fills/es a treballar degut a les seves condicions precàries i la falta de recursos
- Dificultat per reintegrar-se amb èxit en l'educació formal a causa dels anys passats fora de l'escola
- Matrimoni precoç

La no escolarització d'aquests nens/es durant un llarg període de temps tindrà un efecte a llarg termini en el seu futur i el de les seves famílies. I a curt termini, la manca d'ingressos de les famílies els exposa al risc de ser reclutats per delinqüents de diferents tipus.

Entre d'altres, aquests son alguns dels problemes que amenacen als nens i nenes desplaçades:

- Incertesa en les oportunitats d'educació
- Espai de recreació insuficient i inadequat
- Traumes i estat psico-social feble
- Contacte amb la criminalitat i dinàmiques perjudicials
- Estàndards molt baixos de salut i sanejament
- Males condicions d'habitatge
- Manca de perspectives de futur per als nens i Joves

Són a tots aquests nens i nenes als que el present projecte es dirigeix.

L'objectiu principal del Projecte Fratelli al Líban, que inclou l'actuació en dues localitats i dues comunitats diferents (sirians i iraquians, difícils de barrejar) és **proporcionar suport educatiu a tots aquests nens i nenes tant sirians com iraquians, per tal que puguin tenir la possibilitat d'accedir al sistema educatiu libanès**. El projecte també inclou tot el material escolar necessari així com suport psico-social i nutricional.

- A l'àrea de **Rmelieh**, als afores de Sidon, hi ha una gran comunitat de **refugiats sirians** que viuen en edificis abandonats i sense acabar o en barraques al costat dels camps rurals amb unes condicions de vida indecents. En aquest context, el Projecte Fratelli actua en una **antiga escola marista** on s'ofereixen els següents serveis:

1. *Programes educatius*

- a) **Preescolar** per a 80 infants d'entre 3 i 5 anys que no tenen accés al programa de preescolar de l'escola oficial
- b) **Suport educatiu** a infants tant libanesos com refugiats d'entre 6 i 15 anys que estan escolaritzats però necessiten un suport educatiu i personal degut a les dificultats acadèmiques i socials
- 5 dies a la setmana, pel **matí** (de 8:30h a 12:30h) s'ofereix suport educatiu distribuït en 5 sessions amb un moment d'esbarjo i esmorzar a **100 nens i nenes**
 - 5 dies a la setmana, per la **tarda** (de 15:00h a 17:00h), s'ofereix suport escolar distribuït en 2 sessions i un espai per al joc i el berenar a **80 nens/es que assisteixen a escoles públiques**

- c) **Programa bàsic d'alfabetització** per a 50 infants d'entre 6 i 15 anys majoritàriament sirians que est troben fora del sistema escolar
- d) **ALP (Programa d'Aprenentatge Accelerat)**, dirigit a infants a partir de 7 anys que no han estat escolaritzats. Se'ls prepara per a fer les proves de nivell i ingressar a l'escola oficial libanesa.
- e) **Recolzament psico-social** per a tots els nens i nenes d'entre 3 i 15 anys que participen en els programes educatius i es troben en situació d'especial vulnerabilitat. Al voltant de 360 infants.
2. **Programes d'oci** entre els quals trobem el "Club dels infants", un punt de trobada per a nens i nenes, l'Escola i les colònies d'estiu o l'escola esportiva entre d'altres. Tots dirigits a infants sirians refugiats i libanesos en situació desfavorable.

3. **Capacitació i assessorament per a joves i dones**

- a) **Programa de llengües i capacitació professional** per a joves refugiats a partir de 16 anys que vulguin una formació en anglès, informàtica, alfabetització i llengua àrab, costura, cuina o bellesa.
- b) **Multaka Chabab- Multaka Sabaya**: programa d'un dia a la setmana en el que els i les joves treballen competències personals i activitats del seu interès per a afavorir el seu creixement personal.

Per a aquest **curs escolar 2020-21**, aquest centre educatiu situat a **Rmeileh** oferirà **13 programes** a un total de **620 participants** i beneficiarà a unes 402 famílies aproximadament.

- A les afores de Beirut, a **Bourj Hammoud**, la comunitat iraquiana es propaga en els edificis ensorrats llogats on cada família viu en una habitació i els serveis d'higiene són comuns per a diferents famílies d'entre 5 i 8 membres. Es calcula que tots els nens iraquians estan fora de l'educació formal. En aquest context, el Projecte Fratelli serveix a tots aquests nens i nenes per contribuir a la seva educació i benestar en les instal·lacions de **l'escola lasal·liana Sant Vicent de Paul (SVP)**. El novembre de 2017 s'inicia el programa amb els nens i nenes en els espais prèviament rehabilitats. En aquest centre s'ofereix **suport escolar i psico-social 5 dies a la setmana**, per la tarda, a dos grups diferents:

1. Dues classes de 20-25 nens/es iraquians d'entre 5 i 7 anys
2. Dues classes de 20-25 nens/es iraquians d'entre 8 i 14 anys

Ambdós centres de Beirut i Sidon treballen sota un **enfocament basat en els drets dels infants** i tenint en compte les necessitats primàries i més urgents per tal d'assegurar que aquests nens i nenes es troben en un entorn segur i propici on expressar-se, trobar suport psico-social i aprendre a desenvolupar eines per a la seva autonomia. El Projecte Fratelli també compta amb la presència d'un psicòleg per tal d'ajudar a aquests nens desplaçats i les seves famílies a superar el trauma associat amb la violència i l'exili així com el seu estat actual d'incertesa al Líban.

5. El projecte de campanya

El projecte 2020-21 en el què col·laborarem com a Proide és:

“Educació amb garanties per a la població refugiada (Projecte Fratelli, Líban)”

Aquest projecte serà realitzat durant el curs 2020-21, té un cost total de **30.000,00 €** i l'aportació que es demana a PROIDE és de **6.000,00€**

